

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PHILIPPE LÉGER

της 25ης Απριλίου 2002¹

1. Με την παρούσα προσφυγή, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί να διαπιστωθεί ότι η Δημοκρατία της Φινλανδίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ². Προσάπτει σ' αυτό το κράτος μέλος ότι δεν προέβη εντός της ταχθείσας προθεσμίας σε οριστική και πλήρη κατάταξη εδαφών του σε ζώνες ειδικής προστασίας³, όπως έπρεπε να είχε πράξει σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις.

3. Κατά το άρθρο 2 της οδηγίας περί πτηνών, «[τ]α κράτη μέλη υιοθετούν όλα τα αναγκαία μέτρα με σκοπό να διατηρηθεί ή να προσαρμοσθεί ο πληθυσμός όλων των ειδών των πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 1 σ' ένα επίπεδο που να ανταποκρίνεται ιδιαίτερα στις οικολογικές, επιστημονικές και μορφωτικές απαιτήσεις, λαμβάνοντας ωστόσο, υπόψη, τις οικονομικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις.»

4. Το άρθρο 4 της οδηγίας περί πτηνών αφορά τα μέτρα ειδικής προστασίας που εφαρμόζονται ειδικά για τα είδη που παραθέτει το παράρτημα Ι και για τα αποδημητικά είδη που δεν αφορά το παράρτημα αυτό.

I — Το νομικό πλαίσιο

2. Κατά το άρθρο της 1, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, η οδηγία περί πτηνών «αφορά στη διατήρηση όλων των ειδών πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών στο οποίο εφαρμόζεται η Συνθήκη.»

5. Το άρθρο αυτό έχει ως εξής:

«1. Για τα είδη που αναφέρονται στο παράρτημα Ι προβλέπονται μέτρα ειδικής διατηρήσεως, που αφορούν τον οικότοπό τους, για να εξασφαλισθεί η επιβίωση και η αναπαραγωγή των ειδών αυτών στη ζώνη εξαπλώσεώς τους.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 202, στο εξής: οδηγία περί πτηνών).

3 — Στο εξής: ΖΕΠ.

Για τον σκοπό αυτό λαμβάνονται υπόψη:

- α) τα είδη που απειλούνται με εξαφάνιση·
- β) τα είδη που είναι ευπαθή σε ορισμένες μεταβολές των οικοτόπων τους·
- γ) τα είδη που θεωρούνται σπάνια διότι οι πληθυσμοί τους είναι μικροί ή η τοπική τους εξάπλωση περιορισμένη·
- δ) άλλα είδη που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης προσοχής, λόγω ιδιοτυπίας του οικοτόπου τους.

2. Ανάλογα μέτρα υιοθετούνται από τα κράτη μέλη για τα αποδημητικά είδη που δεν μνημονεύονται στο παράρτημα I, των οποίων η έλευση είναι τακτική, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες προστασίας στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία, όσον αφορά τις περιοχές αναπαραγωγής, αλλαγής φτερώματος και διαχειμάσεως, και τις ζώνες όπου βρίσκονται οι σταθμοί κατά μήκος των οδών αποδημίας. Για τον σκοπό αυτό τα κράτη μέλη αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην προστασία των υγροτόπων, και ιδίως όσων έχουν διεθνή σπουδαιότητα.

3. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για να μπορεί αυτή να παίρνει τις κατάλληλες πρωτοβουλίες για τον αναγκαίο συντονισμό ώστε οι αναφερόμενες στις παραγράφους 1, αφενός, και 2, αφετέρου, του παρόντος άρθρου ζώνες να αποτελούν ένα συναφές δίκτυο, που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις προστασίας των ειδών στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία.»

Για να πραγματοποιηθούν οι εκτιμήσεις θα ληφθούν υπόψη οι τάσεις και οι μεταβολές των επιπέδων του πληθυσμού.

III — Το διαδικαστικό πλαίσιο

A — Η διαδικασία προ της ασκήσεως προσφυγής

Τα κράτη μέλη κατατάσσουν κυρίως σε [ΖΕΠ] τα εδάφη τα πιο κατάλληλα, σε αριθμό και επιφάνεια, για τη διατήρηση των ειδών αυτών στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία έχει εφαρμογή η παρούσα οδηγία.

6. Στις 10 Ιουλίου 1998 η Επιτροπή, θεωρώντας ότι η Δημοκρατία της Φινλανδίας δεν συμμορφώθηκε προς τις υποχρεώσεις που

προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφοι 1, 2 και 3, της οδηγίας περί πτηνών, της απηύθυνε έγγραφο οχλήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 226 ΕΚ), με το οποίο την κάλεσε να υποβάλει τις συναφείς παρατηρήσεις της. Με το έγγραφο αυτό, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι ο κατάλογος των ΖΕΠ που απεστάλη από τις φινλανδικές αρχές στις 11 Οκτωβρίου 1996 είναι φανερά ημιτελής και δεν ικανοποιεί τις απαιτήσεις της οδηγίας περί πτηνών. Η Επιτροπή παρέθεσε διάφορα παραδείγματα, όπως τους τυρφώνες του Kemihara, οι οποίοι κατ' αυτήν έπρεπε να καταταχθούν σε ΖΕΠ σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 4 της οδηγίας περί πτηνών.

439 ΖΕΠ οι οποίες είχαν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών και των οποίων η συνολική έκταση αντιπροσώπευε περί τα 2,81 εκατομμύρια εκτάρια. Η Φινλανδική Κυβέρνηση προσέθεσε ότι η απόφαση του υπουργικού συμβουλίου, η οποία είχε ανακοινωθεί προσωρινώς στην Επιτροπή με έγγραφο της 3ης Σεπτεμβρίου 1998, θα της κοινοποιηθεί όταν παρέλθει η προβλεπόμενη από το φινλανδικό δίκαιο προθεσμία ασκήσεως προσφυγής κατά αποφάσεως του υπουργικού συμβουλίου, δηλαδή το νωρίτερο τον Νοέμβριο του 1998. Επιπλέον, διευκρίνισε ότι οι τυρφώνες του Kemihara δεν περιελήφθησαν στην πρόταση σχετικά με το πρόγραμμα Natura 2000.

7. Σε απάντηση του πιο πάνω εγγράφου οχλήσεως, η Φινλανδική Κυβέρνηση πληροφόρησε την Επιτροπή στις 9 Οκτωβρίου 1998 ότι το φινλανδικό υπουργικό συμβούλιο είχε λάβει στις 20 Αυγούστου 1998 απόφαση σχετικά με τη φινλανδική πρόταση Natura 2000⁴, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ⁵. Η απόφαση αυτή περιελάμβανε κατάλογο

8. Στις 15 Δεκεμβρίου 1998, η Φινλανδική Κυβέρνηση ανέφερε στην Επιτροπή ότι εντός της προβλεπόμενης από το φινλανδικό δίκαιο προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής υποβλήθηκαν περί τα 850 αιτήματα ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus⁶ (Φινλανδία), για να τροποποιηθούν 610 διαφορετικά σημεία. Κατά συνέπεια, η Φινλανδική Κυβέρνηση επιφυλάχθηκε να τροποποιήσει τον αποσταλέντα στην Επιτροπή κατάλογο των ζωνών του δικτύου Natura 2000, ανάλωγως των αποφάσεων του Korkein hallinto-oikeus επί των προσφυγών αυτών. Ως εκ τούτου, ισχυρίστηκε ότι η φινλανδική πρόταση δεν αφορά τις ζώνες ως προς τις οποίες ασκήθηκαν προσφυγές που εκκρεμούν ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus. Με άλλα λόγια, οι ΖΕΠ που προβλέπονται από την οδηγία περί πτηνών δεν μπορούν να αποτελέσουν μέρος του δικτύου Natura 2000 πριν το Korkein hallinto-oikeus αποφανθεί επί των προσφυγών που ασκήθηκαν ενώπιόν του.

4 — Στο εξής: απόφαση του υπουργικού συμβουλίου.

5 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206, σ. 7, στο εξής: οδηγία περί οικοτόπων). Η οδηγία αυτή έχει ως αντικείμενο να συμβάλει στη βιοποικιλία με τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών όπου εφαρμόζεται η Συνθήκη. Προς τούτο, προβλέπει τη δημιουργία συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ειδικών ζωνών διατήρησης (στο εξής: ΕΖΔ), το οποίο αποκαλείται «Natura 2000». Το δίκτυο αυτό, το οποίο αποτελείται από τους τόπους όπου βρίσκονται τύποι φυσικών οικοτόπων που εμφανίζονται στο παράρτημα I της οδηγίας αυτής και από οικοτόπους των ειδών που εμφανίζονται στο παράρτημα II της εν λόγω οδηγίας, καθώς και από τις ΖΕΠ, πρέπει να διασφαλίζει τη διατήρηση, ή εν ανάγκη την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των σχετικών ειδών στην περιοχή φυσικής κατανομής των ειδών αυτών (άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας περί οικοτόπων). Κάθε κράτος μέλος συμβάλει στη δημιουργία του δικτύου Natura 2000 αναλόγως της εκπροσωπήσεως που έχουν στην ημεδαπή οι κατά την παράγραφο 1 τύποι φυσικών οικοτόπων και οι κατά την ίδια παράγραφο οικοτόποι ειδών. Προς τούτο, καθορίζει τόπους ως ΕΖΔ λαμβάνοντας υπόψη τους πιο πάνω στόχους, δηλαδή τη διατήρηση ή αποκατάσταση, σε ικανοποιητικό επίπεδο διατήρησης, των σχετικών οικοτόπων που βρίσκονται στο έδαφος του (άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας περί οικοτόπων).

6 — Ανώτατο δικαστικό δικαστήριο.

9. Με έγγραφο της 17ης Δεκεμβρίου 1998, η Επιτροπή διατύπωσε αιτιολογημένη γνώμη με την οποία θεώρησε ότι δεν της κοινοποιήθηκε πλήρης κατάλογος των ΖΕΠ ούτε και της ανακοινώθηκαν οι αναγκαίες γεωγραφικές πληροφορίες. Κάλεσε τη Δημοκρατία της Φινλανδίας να συμμορφωθεί προς την αιτιολογημένη γνώμη εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της γνώμης αυτής. Κατά την Επιτροπή, η Δημοκρατία της Φινλανδίας έπρεπε, λαμβανομένων υπόψη των διαθεσίμων επιστημονικών στοιχείων, να κατατάξει σε ΖΕΠ τουλάχιστον 91 ζώνες που προτείνονται με την έκθεση BirdLife του 1997⁷ σχετικά με τις σημαντικές ζώνες για τη διατήρηση των πτηνών σε παγκόσμια ή ευρωπαϊκή κλίμακα⁸. Πάντως, η Δημοκρατία της Φινλανδίας κατέταξε σε ΖΕΠ μόνον 12 από τις ζώνες που περιλαμβάνονται στην έκθεση αυτή. Η Επιτροπή υπογράμμισε εκ νέου τη μη κατάταξη σε ΖΕΠ των τυρφώνων του Kemihara, ενώ ο τόπος αυτός περιλαμβάνεται στην πρόταση IBA 1997.

10. Στις 23 Δεκεμβρίου 1998, η Φινλανδική Κυβέρνηση ανακοίνωσε εκ νέου στην Επιτροπή την απόφαση του υπουργικού συμβουλίου. Επανάλαβε τα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν στις 15 Δεκεμβρίου 1998 με την απάντησή της επί του εγγράφου οχλήσεως και ενέμεινε στην άποψη που είχε εκφράσει εκεί.

11. Σε απάντηση της αιτιολογημένης γνώμης της Επιτροπής, η Φινλανδική Κυβέρνηση διευκρίνισε στις 11 Φεβρουαρίου 1999 ότι η

οριοθέτηση των ΖΕΠ που προτάθηκαν για τη δημιουργία του δικτύου Natura 2000 έγινε βάσει επιστημονικών κριτηρίων. Επιπλέον, βεβαίωσε ότι η απόφαση του υπουργικού συμβουλίου εξακολούθησε να μην είναι οριστική και ότι θα τεθεί σε ισχύ μόνον αφού του εξεταστεί το σύνολο των προσφυγών που ασκήθηκαν ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus.

12. Θεωρώντας ότι η πιο πάνω απάντηση δεν της επέτρεπε το συμπέρασμα ότι η Δημοκρατία της Φινλανδίας συμμορφώθηκε προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις επίμαχες διατάξεις της οδηγίας περί πτηνών, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

B — Τα αιτήματα των διαδίκων

13. Η προσφυγή της Επιτροπής πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Ιουνίου 2000.

14. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να διαπιστώσει ότι η Δημοκρατία της Φινλανδίας μη προβαίνοντας σε ορι-

7 — Στο εξής: έκθεση BirdLife 1997 ή πρόταση IBA 1997.

8 — Important Bird Areas (στο εξής: IBA).

στική και πλήρη κατάταξη εδαφών της σε ΖΕΠ παρέβη τις υποχρεώσεις που ως μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών·

- να καταδικάσει τη Δημοκρατία της Φινλανδίας στα δικαστικά έξοδα.

15. Η Φινλανδική Κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι δεν διαβίβασε στην Επιτροπή τον οριστικό κατάλογο των ΖΕΠ εντός της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη. Ωστόσο, αμφισβητεί ότι η καθυστέρηση αυτή είχε αρνητικές συνέπειες για την υλοποίηση των στόχων των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων και για τη συνέχιση των εργασιών της Επιτροπής. Ζητεί από το Δικαστήριο:

- να κηρύξει απαράδεκτη την προσφυγή κατά το μέρος που η Επιτροπή για να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως στηρίζεται στη μελέτη Important Bird Areas in Europe που δημοσιεύθηκε το 2000·
- να κηρύξει απαράδεκτους τους ισχυρισμούς της Επιτροπής σχετικά με την οριοθέτηση των τυρφώνων του Kemihäärä·

- να απορρίψει την προσφυγή της Επιτροπής όσον αφορά τους ισχυρισμούς περί ανεπαρκείας των ΖΕΠ·

- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

III — Οι ισχυρισμοί της Επιτροπής και τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Φινλανδίας

A — Πρώτος ισχυρισμός: μη οριστικός χαρακτήρας του καταλόγου των ΖΕΠ που καταρτίστηκε από τη Φινλανδική Κυβέρνηση (παράβαση του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών)

1. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

16. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο κατάλογος που της απεστάλη από τις φινλανδικές αρχές στις 23 Δεκεμβρίου 1998 δεν είναι οριστικός, καθόσον μπορούν να επέλθουν τροποποιήσεις κατόπιν των προσφυγών που τώρα εκκρεμούν ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus. Έτσι, η Δημοκρατία της Φινλανδίας παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών. Επιπλέον, η Επιτροπή διευ-

κρινίζει ότι, εφόσον δεν έλαβε τον κατάλογο των φινλανδικών ΖΕΠ, όπως προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών, δεν μπόρεσε να θεσπίσει τα μέτρα του άρθρου 4, παράγραφος 3, της ίδιας οδηγίας, προκειμένου να δημιουργηθεί συνεκτικό δίκτυο⁹.

B — Δεύτερος ισχυρισμός: ελλιπής χαρ-
κτήρας του καταλόγου των ΖΕΠ που
καταρτίστηκε από τη Φινλανδική Κυβέρ-
νηση (παράβαση του άρθρου 4, παρά-
γραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών)

2. Τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Φινλανδίας

17. Η Δημοκρατία της Φινλανδίας αναγνωρίζει ότι δεν είχε διαβιβάσει τον οριστικό κατάλογο των ΖΕΠ όταν έληξε η προθεσμία που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη. Ωστόσο, αμφισβητεί ότι η καθυστέρηση αυτή είχε αρνητικές συνέπειες για την υλοποίηση των στόχων των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων και για τη συνέχιση των εργασιών της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, οι φινλανδικές αρχές εκθέτουν ότι ανακοίνωσαν στην Επιτροπή, με έγγραφο της 18ης Δεκεμβρίου 1998, δηλαδή πριν από την προθεσμία που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη, τα πληροφοριακά στοιχεία ως προς όλες τις ζώνες που καθορίστηκαν από τις αρχές αυτές βάσει της οδηγίας περί οικοτόπων και ως προς όλες τις ΖΕΠ που προσδιορίστηκαν βάσει της οδηγίας περί πτηνών. Κατά συνέπεια, τα στοιχεία αυτά, τα οποία ανακοινώθηκαν μέσω του εντύπου που προβλέπει η απόφαση 97/266/ΕΚ¹⁰, ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφος 3, της οδηγίας περί πτηνών.

1. Τα επιχειρήματα της Επιτροπής

18. Η Επιτροπή προσάπτει στη Δημοκρατία της Φινλανδίας ότι δεν κατήρτισε πλήρη κατάλογο των ΖΕΠ. Προς τούτο, η Επιτροπή στηρίζεται στην έκθεση BirdLife 1997. Η έκθεση αυτή, η οποία συνετάγη σε συνεργασία με τη φινλανδική διεύθυνση περιβάλλοντος και προτάθηκε για τη σύνταξη του καταλόγου IBA 2000, απαριθμεί στη Φινλανδία 96 ζώνες που αξίζουν να περιληφθούν στον κατάλογο των φινλανδικών ΖΕΠ. Ωστόσο, η Δημοκρατία της Φινλανδίας κατέταξε μόνο 69 ζώνες. Κατά συνέπεια, λείπει η κατάταξη 27 ζωνών των οποίων η ποιτική αξία είναι επιστημονικώς αποδεδειγμένη.

19. Η Επιτροπή αναφέρει τους τυρφώνες του Kemihäärä οι οποίοι έχουν καταλογογραφηθεί ως τόπος διεθνούς σημασίας. Η ορνιθολογική αξία των τυρφώνων αυτών έγκειται στο γεγονός ότι αποτελούν μια από τις πιο κατάλληλες ζώνες της Φινλανδίας για τη διατήρηση 22 ειδών πτηνών τα οποία απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας περί πτηνών, και τα οποία κατασκευάζουν εκεί τις φωλιές τους¹¹. Η μη αναγραφή του τόπου αυτού στις ΖΕΠ που

⁹ — Σημείο 24 του δικωγράφου της προσφυγής.

¹⁰ — Απόφαση της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 1996, όσον αφορά το έντυπο πληροφοριών για τους προτεινόμενους τόπους Natura 2000 (ΕΕ 1997, L 107, σ. 1).

¹¹ — Η Επιτροπή παραθέτει και άλλες ζώνες των οποίων η ορνιθολογική αξία προβάλλεται ιδιαίτερος από την έκθεση BirdLife 1997 (βλ. το σημείο 33 του δικωγράφου της προσφυγής).

προτάθηκαν από τη Δημοκρατία της Φινλανδίας αποδεικνύει κατά την Επιτροπή ότι δεν ελήφθησαν υπόψη επιστημονικά κριτήρια κατά τη διαδικασία κατατάξεως εδαφών σε ΖΕΠ.

20. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η έκθεση BirdLife 1997 επιβεβαιώνεται, όσον αφορά τον κατάλογο των φινλανδικών ΖΕΠ, από μια πρόσφατη μελέτη σχετικά με τις περιοχές IBA στην Ευρώπη¹². Λαμβανομένων υπόψη της ευρωπαϊκής διαστάσεως του καταλόγου IBA και της επιστημονικής του αξίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας έπρεπε, αν ήθελε να αμφισβητήσει τον κατάλογο αυτό, να προσκομίσει επιστημονικές αποδείξεις. Ωστόσο, παρά τις σχετικές αιτήσεις της Επιτροπής, οι φινλανδικές αρχές ουδέποτε προσκόμισαν το παραμικρό στοιχείο για να εξακριβωθεί ότι στηρίχθηκαν σε επιστημονικά δεδομένα για να προβούν στην επιλογή τους.

2. Τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Φινλανδίας

21. Η Δημοκρατία της Φινλανδίας αμφισβητεί τον δεύτερο ισχυρισμό προβάλλοντας τρία επιχειρήματα.

22. Πρώτον, υποστηρίζει ότι για την κατάργηση του καταλόγου των φινλανδικών ΖΕΠ

στηρίχθηκε στα επιστημονικά κριτήρια που παραθέτει η οδηγία περί πτηνών. Εν προκειμένω, εκθέτει ότι διαβίβασε στην Επιτροπή πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια για την επιλογή των πιο πάνω ΖΕΠ χρησιμοποιώντας το έντυπο που προβλέπει η απόφαση 97/266. Επιπλέον, διευκρινίζει ότι, το καλοκαίρι του 2000, το Korkein hallinto-oikeus αποφάνθηκε εφ' όλων των προσφυγών που στράφηκαν κατά της αποφάσεως του υπουργικού συμβουλίου. Το Korkein hallinto-oikeus εκτίμησε ότι τα κριτήρια επιλογής και οριοθετήσεως των ΖΕΠ είναι οικολογικής φύσεως, όπως απαιτούν οι οδηγίες περί πτηνών και περί οικοτόπων. Κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό μετά από ενδελεχή εξέταση κάθε προσφυγής και αφότου εξακριβώσε ότι η απόφαση του υπουργικού συμβουλίου στηρίζεται, όσον αφορά καθεμία από τις ζώνες και την οριοθέτησή της, σε ακριβή πραγματικά περιστατικά και σε μελέτες για την οικολογική αξία των τόπων οι οποίες βασίζονται σε αξιόπιστες επιστημονικές γνώσεις. Μετά την εξέταση αυτή, το Korkein hallinto-oikeus:

- δέχθηκε τις προσφυγές σχετικά με 50 ζώνες στις οποίες ανήκουν 18 ΖΕΠ που περιλαμβάνονται στην απόφαση του υπουργικού συμβουλίου·
- παρέπεμψε την υπόθεση στο υπουργικό συμβούλιο για 14 άλλες ΖΕΠ προκειμένου το υπουργικό συμβούλιο να τις αυξήσει ή να τις μειώσει αναλόγως της περιπτώσεως και

¹² — *Important Bird Areas in Europe — BirdLife International 2000, BirdLife Conservation Series αριθ. 8, τόμος 1: Northern Europe.*

— παρέπεμψε την υπόθεση στο υπουργικό συμβούλιο για 4 τόπους που δεν περιλαμβάνονται στο σχέδιο Natura 2000. Πρόκειται για τους τυρφώνες του Kemihäara και τη λίμνη του Karunki, των οποίων γίνεται μνεία στο δικόγραφο της προσφυγής, για το Peuralammipenna και το Korppoo Långviken.

τους οποίους ο κατάλογος των ΖΕΠ είναι διαφορετικός από τον κατάλογο των τόπων τους οποίους αναφέρει η έκθεση BirdLife 1997. Ελλείψει οποιουδήποτε άλλου έγκυρου επιστημονικού στοιχείου, το επαρκές της φινλανδικής προτάσεως δύναται να εκτιμηθεί βάσει της χαρτογράφησης IBA 89¹³.

23. Δεύτερον, η Δημοκρατία της Φινλανδίας δεν αναγνωρίζει αποδεικτική αξία στην έκθεση BirdLife 1997. Συγκεκριμένα, ούτε οι διατάξεις του άρθρου 4 της οδηγίας περί πτηνών ούτε η νομολογία του Δικαστηρίου αποδίδουν αποδεικτική αξία σε μια έκθεση αυτού του είδους. Επιπλέον, η έκθεση αυτή δεν μπορούσε να θεωρηθεί οριστική πριν αναγνωριστεί σε διεθνές επίπεδο. Πάντως, η πιο πάνω έκθεση έγινε οριστική μόνο μετά την άρροδο της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας για τη διαπίστωση παραβάσεως κράτους μέλους η Επιτροπή δεν μπορούσε να επικαλεστεί ένα ανεπίσημο έγγραφο.

24. Τρίτον, η Φινλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι από την απόφαση της 19ης Μαΐου 1998, C-3/96, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών¹⁴, προκύπτει ότι σε κράτος μέλος μπορεί να προσαφθεί παράβαση των διατάξεων του άρθρου 4 της οδηγίας περί πτηνών μόνον αν αποδειχθεί ότι το κράτος αυτό κατέταξε σε ΖΕΠ τόπους των οποίων ο αριθμός και η έκταση είναι σαφώς μικρότεροι από τον αριθμό και την έκταση των τόπων που θεωρούνται ως οι πλέον κατάλληλοι για τη διατήρηση των σχετικών ειδών. Πάντως, η Φινλανδική Κυβέρνηση διατείνεται ότι κατέταξε σε ΖΕΠ μεγαλύτερο αριθμό τόπων μεγαλύτερης συνολικής εκτάσεως απ' ό,τι προβλέπει η χαρτογράφηση IBA 89 ή η πρόταση IBA 1997. Κατά την κυβέρνηση αυτή, από τα πιο πάνω προκύπτει ότι η δεύτερη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί καθόσον η Επιτροπή δεν προσκόμισε την απόδειξη που έπρεπε να προσκομιστεί σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών.

Όπως και να έχουν τα πράγματα, κατά τη Δημοκρατία της Φινλανδίας η πρόταση IBA 1997 δεν προσφέρεται για αξιολόγηση της φινλανδικής ορνιθοπανίδας. Κατά συνέπεια, η Δημοκρατία της Φινλανδίας υποστηρίζει ότι η σύγκριση των φινλανδικών ΖΕΠ με τις ζώνες που καταλογογραφούνται στην έκθεση αυτή δεν είναι αρκετή για να αποδειχθεί ότι ο κατάλογος των φινλανδικών ΖΕΠ δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών. Εξ αυτών συνάγει ότι δεν όφειλε να παραθέσει τους λόγους για

13 — Με τη χαρτογράφηση αυτή καταλογογραφήθηκε μικρότερος αριθμός τόπων από εκείνον που καταλογογραφήθηκε με τη χαρτογράφηση η οποία περιλαμβάνεται στην πρόταση IBA 1997.

14 — Συλλογή 1998, σ. I-3031.

IV — Εκτίμηση

A — *Πρώτος ισχυρισμός: μη οριστικός χαρακτήρας του καταλόγου των ΖΕΠ που καταρτίστηκε από τη Φινλανδική Κυβέρνηση (παράβαση του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών)*

25. Κατά πάγια νομολογία, «η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση του κράτους μέλους κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας»¹⁵.

26. Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών επιβάλλει στα κράτη μέλη να κατατάξουν σε ΖΕΠ τα εδάφη που σε αριθμό και επιφάνεια είναι τα πλέον κατάλληλα για τη διατήρηση των ειδών που παρατίθενται στο παράρτημα I της οδηγίας αυτής. Το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας περί πτηνών τάσσει πανομοιότυπες υποχρεώσεις, όσον αφορά τα αποδημητικά είδη που δεν παρατίθενται στο πιο πάνω παράρτημα, αλλά των οποίων η έλευση είναι τακτική. Προς τούτο, το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας περί πτηνών διευκρινίζει ότι τα

κράτη μέλη πρέπει να αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην προστασία των υγροτόπων, και όλως ιδιαίτέρως όσων έχουν διεθνή σημασία.

27. Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, όταν έληξε η προθεσμία που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη, ο κατάλογος των ΖΕΠ που προβλέπονται από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών δεν είχε καταρτιστεί οριστικώς από τις φινλανδικές αρχές. Η Δημοκρατία της Φινλανδίας δεν το αμφισβητεί.

28. Ωστόσο, η Δημοκρατία της Φινλανδίας αντικρούει την αιτίαση περί παραβάσεως του άρθρου 4, παράγραφος 3, της οδηγίας περί πτηνών. Κατά τη Δημοκρατία της Φινλανδίας, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι, λόγω της μη τηρήσεως από το σχετικό κράτος μέλος των υποχρεώσεων που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να θεσπίσει τα μέτρα που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής προκειμένου να δημιουργηθεί συνεκτικό δίκτυο.

29. Νομίζω ότι παρέλκει να εξεταστεί το βάσιμο της αιτιάσεως αυτής, καθόσον κατ'εμέ το ζήτημα αυτό δεν έφθασε νομότυπα στο Δικαστήριο.

15 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, C-67/99, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Συλλογή 2001, σ. I-5757, σκέψη 36)· C-71/99, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 2001, σ. I-5811, σκέψη 29)· C-220/99, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 2001, σ. I-5831, σκέψη 33)· της 17ης Ιανουαρίου 2002, C-394/00, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 12), και της 7ης Μαρτίου 2002, C-29/01, Επιτροπή κατά Ισπανίας (που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 11).

30. Κατά τα άρθρα 19 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου και 38, παράγραφος 1,

στοιχεία γ' και δ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, στο δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιλαμβάνονται το αντικείμενο της διαφοράς, συνοπτική έκθεση των προβαλλομένων ισχυρισμών καθώς και τα αιτήματα του προσφεύγοντος.

31. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, της Επιτροπής έργο είναι, σε κάθε εισαγωγικό της δίκης έγγραφο που καταθέτει βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης, να εκθέτει τις ακριβείς αιτιάσεις επί των οποίων το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί, καθώς και τα νομικά και πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζονται οι αιτιάσεις αυτές¹⁶. Το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι, κατά το άρθρο 38, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, το βάσιμο της προσφυγής πρέπει να εξετάζεται μόνον σε σχέση με τα αιτήματα που περιέχονται στο εισαγωγικό της δίκης έγγραφο¹⁷. Συγκεκριμένα, κατά το Δικαστήριο, εφόσον κάθε προσφυγή που ασκείται βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης προηγείται μια διοικητική διαδικασία, η Επιτροπή δύναται να παραιτηθεί από ορισμένες αιτιάσεις που διατυπώθηκαν με το έγγραφο οχλήσεως ή με την αιτιολογημένη γνώμη¹⁸.

32. Εν προκειμένω, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή, στο έγγραφο οχλήσεως¹⁹ και στην αιτιολογημένη γνώμη²⁰, ρητώς προ-

σέψε στη Δημοκρατία της Φινλανδίας ότι παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 3, της οδηγίας περί πτηνών, αλλά δεν υπέβαλε σχετικό αίτημα με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Ιουνίου 2000. Επιπλέον, και μεν στο αιτιολογικό μέρος του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου η Επιτροπή ανέφερε παρεμπιπτόντως την παράβαση της διατάξεως αυτής, πλην όμως δεν στήριξε τον ισχυρισμό αυτό με κανένα νομικό και πραγματικό στοιχείο. Εξ αυτών συνάγω ότι η Επιτροπή παραιτήθηκε από την αιτίαση αυτή.

33. Από τις πιο πάνω σκέψεις προκύπτει ότι η Δημοκρατία της Φινλανδίας, μη προβαίνοντας πριν από τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη σε οριστική κατάταξη εδαφών της στις ΖΕΠ που προβλέπονται από την οδηγία περί πτηνών, παρέβη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών.

B — Δεύτερος ισχυρισμός: ελλιπής χαρακτηρισμός του καταλόγου των ΖΕΠ που καταρτίστηκε από τη Φινλανδική Κυβέρνηση (παράβαση του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών)

16 — Βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1990, C-347/88, Επιτροπή κατά Ελλάδος (Συλλογή 1990, σ. 1-4747, σκέψη 28).

17 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 25ης Σεπτεμβρίου 1979, 232/78, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 323, σκέψη 3), και της 6ης Απριλίου 2000, C-256/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 2000, σ. 1-2487, σκέψη 31).

18 — Βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδος, σκέψη 29.

19 — Διατακτικό του υπό στοιχεία SG (98) D/5656 εγγράφου οχλήσεως της 10ης Ιουλίου 1998 (σ. 3).

20 — Διατακτικό της υπό στοιχεία SG (98) D/11906 αιτιολογημένης γνώμης της 17ης Δεκεμβρίου 1998 (σ. 5).

34. Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο διαδικασίας που κινήθηκε βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης για τη διαπίστωση παραβάσεως κράτους μέλους, της Επιτροπής έργο είναι να αποδείξει την ύπαρξη της προβαλλομένης παραβάσεως και να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα αναγκαία

στοιχεία για να εξακριβωθεί η ύπαρξη της παραβάσεως αυτής²¹.

35. Από τις αποφάσεις που έχει εκδώσει το Δικαστήριο προκύπτει επίσης ότι, ενώ είναι αληθές ότι «τα κράτη μέλη έχουν ορισμένα περιθώρια εκτιμήσεως όσον αφορά την επιλογή των [ΖΕΠ], είναι επίσης αληθές ότι η κατάταξη των ζωνών αυτών διέπεται από ορισμένα κριτήρια ορνιθολογικής φύσεως που καθορίζονται από την οδηγία»²². Στα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ανήκουν η παρουσία πτηνών που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι και ο χαρακτηρισμός ενός οικοτόπου ως υγροτόπου²³. Επομένως, οι κράτη μέλη οφείλουν να κατατάξουν σε ΖΕΠ όλους τους τόπους οι οποίοι, κατ' εφαρμογήν ορνιθολογικών κριτηρίων, προκύπτουν ως οι πλέον κατάλληλοι για τη διατήρηση των σχετικών ειδών²⁴.

36. Επιπλέον, όσον αφορά τα κατάλληλα επιστημονικά κριτήρια που τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν υπόψη προκειμένου να προβούν στην επιλογή αυτή, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η οδηγία περί πτηνών δεν αναγνωρίζει νομική αξία σε κάποια ιδιαίτερη επιστημονική πηγή. Επομένως, τα κράτη

μέλη είναι ελεύθερα να προσκομίσουν κάθε επιστημονικό αποδεικτικό στοιχείο που τους έδωσε τη δυνατότητα να επιλέξουν τους τόπους της ημεδαπής οι οποίοι ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών²⁵.

37. Τέλος, κατά το Δικαστήριο, στο πλαίσιο της αγαστής συνεργασίας, σύμφωνα με το καθήκον κάθε κράτους μέλους, η οποία απορρέει από το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10 ΕΚ), των κρατών μελών έργο είναι να διευκολύνουν την εκπλήρωση της γενικής αποστολής της Επιτροπής, η οποία οφείλει να μεριμνά για την εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης καθώς και των διατάξεων που θεσπίζονται από τα κοινοτικά όργανα βάσει της Συνθήκης²⁶.

38. Ακριβώς με γνώμονα τις αρχές αυτές πρέπει να εκτιμηθεί αν η Δημοκρατία της Φινλανδίας, με το να μη παράσχει στην Επιτροπή, εντός της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη, πλήρη κατάλογο των ΖΕΠ, παρέβη την υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών.

39. Η Επιτροπή προσάπτει στη Δημοκρατία της Φινλανδίας ότι δεν καταλογογράφησε όλους τους τόπους οι οποίοι, κατ' εφαρμογήν ορνιθολογικών κριτηρίων και βάσει αξιολο-

21 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 25ης Μαΐου 1982, 96/81, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (Σύλλογή 1982, σ. 1791, σκέψη 6)· της 18ης Μαρτίου 1999, C-166/97, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Σύλλογή 1999, σ. I-1719, σκέψη 40), και της 25ης Νοεμβρίου 1999, C-96/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Σύλλογή 1999, σ. I-8531, σκέψη 36).

22 — Βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 2ας Αυγούστου 1993, C-355/90, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Σύλλογή 1993, σ. I-4221, σκέψη 26), και την προαναφερθείσα απόφαση της 19ης Μαΐου 1998, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, σκέψη 60.

23 — Προαναφερθείσα απόφαση της 2ας Αυγούστου 1993, Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 26.

24 — Προαναφερθείσα απόφαση της 19ης Μαΐου 1998, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, σκέψη 62.

25 — Αυτόθι, σκέψη 69.

26 — Βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 1999, C-365/97, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Σύλλογή 1999, σ. I-7773, σκέψη 85).

στων επιστημονικών μελετών, προκύπτουν ως οι πλέον κατάλληλοι για τη διατήρηση των σχετικών ειδών. Κατά συνέπεια, η αιτίασή της αφορά την ποιοτική αξία των τόπων που καταλογογράφησε το κράτος αυτό. Η Επιτροπή αναφέρει χάριν παραδείγματος τους τυρφώνες του Kemihäara οι οποίοι καταλογογραφούνται ως τόποι που πρέπει να καταταγούν σε ΖΕΠ τόσο στην έκθεση BirdLife 1997 όσο και στη μελέτη IBA 2000.

40. Απλώς και μόνον το γεγονός ότι οι τυρφώνες αυτοί περιλαμβάνονται στην έκθεση BirdLife 1997 δεν αποδεικνύει ότι πρέπει οπωσδήποτε να καταταγούν από τη Δημοκρατία της Φινλανδίας σε ΖΕΠ. Κατά συνέπεια, η αποδεικτική ισχύς της εκθέσεως αυτής δεν είναι αμάχητη²⁷. Ωστόσο, από τη διαδικασία προκύπτει, και τούτο δεν αμφισβητήθηκε, ότι η έκθεση αυτή καταρτίστηκε από διεθνή οργανισμό, στον οποίο ανήκουν ορνιθολογικές ενώσεις, σε συνεργασία με τη φινλανδική διεύθυνση περιβάλλοντος και με εμπειρογνώμονες σχετικά με την προστασία των πτηνών. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί κανείς να της αρνηθεί οποιαδήποτε επιστημονική αξία.

41. Επιπλέον, η ίδια η Φινλανδική Κυβέρνηση εκθέτει ότι οι τυρφώνες του Kemihäara, οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στον καταρτισθέντα στις 20 Αυγούστου 1998 από το υπουργικό συμβούλιο κατάλογο των φινλανδικών ΖΕΠ, κατέστησαν το αντικείμενο ιδιαίτερης αποφάσεως του Korkein hallinto-oikeus²⁸. Συγκεκριμένα, το δικαστήριο αυτό παρέπεμψε την υπόθεση στο

υπουργικό συμβούλιο για 4 τόπους, και μεταξύ αυτών για τους τυρφώνες του Kemihäara, οι οποίοι δεν περιλαμβάνονταν στο σχέδιο Natura 2000²⁹.

42. Επιπροσθέτως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Δημοκρατία της Φινλανδίας, ενώ αμφισβητεί την αποδεικτική ισχύ της εκθέσεως αυτής, δεν θέτει υπό αμφισβήτηση την επιστημονική της αξία ούτε προσκομίζει κάποιο επιστημονικό στοιχείο περί του αντιθέτου. Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά τις φινλανδικές αρχές, όλα τα επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία κατατέθηκαν στο Korkein hallinto-oikeus στο πλαίσιο των προσφυγών που ασκήθηκαν βάσει του εσωτερικού δικαίου. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά δεν προσκομίστηκαν στην Επιτροπή ή στο Δικαστήριο³⁰. Ως εκ τούτου, οι φινλανδικές αρχές δεν έδωσαν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εξακριβώσει ότι τηρήθηκαν οι υποχρεώσεις που επιβάλλει το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών.

43. Τέλος, η Δημοκρατία της Φινλανδίας, ενώ αμφισβητεί τη δεύτερη αιτίαση που προβάλλεται κατ' αυτής, αναγνωρίζει ότι ο προταθείς κατάλογος των ΖΕΠ δύναται να τροποποιηθεί αναλόγως της εκβάσεως των δικών επί των προσφυγών που ασκήθηκαν ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus κατά της αποφάσεως του υπουργικού συμβουλίου. Με άλλα λόγια, τόποι που περιλαμβάνο-

29 — Βλ. το υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε η Φινλανδική Κυβέρνηση, σημείο 31.

30 — Μολονότι το Δικαστήριο ρητώς ζήτησε από τη Φινλανδική Κυβέρνηση να προσκομίσει τα έγγραφα όπου διευκρινίζονται τα επιστημονικά κριτήρια που δικαιολογούν την επιλογή και την οριοθέτηση των σχετικών τόπων προκειμένου να καταταγούν σε ΖΕΠ, τα έγγραφα που υποβλήθηκαν από τη Φινλανδική Κυβέρνηση δεν παραπέμπουν στις επιστημονικές πηγές επί των οποίων η κυβέρνηση αυτή φέρεται ότι στηρίξε την επιλογή της.

27 — Βλ. το σημείο 36 των προτάσεών μου.

28 — Βλ. το σημείο 22 των προτάσεών μου.

νται στον κατάλογο αυτό θα μπορέσουν να αφαιρεθούν από τον κατάλογο των φινλανδικών ΖΕΠ που θα καταρτιστεί οριστικώς ή να προστεθούν στον τελευταίο κατάλογο. Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι, όταν έληξε η προθεσμία που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη, γινόταν περιοριστική απαρίθμηση στον κατάλογο των ΖΕΠ που είχε προταθεί από τις φινλανδικές αρχές.

V — Επί των δικαστικών εξόδων

44. Από τις πιο πάνω σκέψεις προκύπτει ότι η Δημοκρατία της Φινλανδίας, μη προβαίνοντας, εντός της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη, σε πλήρη κατάταξη εδαφών της στις ΖΕΠ που προβλέπονται από την οδηγία περί πτηνών, παρέβη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών.

45. Βάσει του άρθρου 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Δημοκρατίας της Φινλανδίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

VI — Συμπέρασμα

46. Για τους λόγους που εκτίθενται πιο πάνω, προτείνω στο Δικαστήριο:

1) να διαπιστώσει ότι η Δημοκρατία της Φινλανδίας μη προβαίνοντας σε οριστική και πλήρη κατάταξη εδαφών της σε ζώνες ειδικής προστασίας παρέβη τις υποχρεώσεις που ως μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί διατηρήσεως των αγρίων πτηνών

2) να καταδικάσει τη Δημοκρατία της Φινλανδίας στα δικαστικά έξοδα.